

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

บทอาขยานแนวทางชีวิต

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนิด

คำถามชวนคิด ?

คำถาม : การท่องเที่ยวอุทยานมีจุดประสงค์
ในการท่องเที่ยวอย่างไร

คำตอบ : เพื่อตระหนักในคุณค่าและซาบซึ้ง
ในบทร้อยกรอง และนำข้อคิดไปปรับใช้

คำถามชวนคิด ?

คำถาม : นักเรียนรู้จักบทอาขยานเรื่องใดบ้าง
จงยกตัวอย่าง

คำตอบ : เช่น ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน, ผู้ชนะ,
ขุนช้างขุนแผน, วิชาเหมือนสินค้ำ ฯลฯ

An illustration of three books flying out of the top-left corner of a white frame. The books are small and colorful, with pages visible. The frame is white with a dashed brown border and a solid brown outer border. The background is a light teal sky with soft white clouds. At the bottom, there is a row of green leaves and yellow flowers, with some yellow petals floating in the air.

บทอาชยานแนวทางชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ❁ ๑. บอกหลักการท่องจำบทอาขยานได้
- ❁ ๒. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้
- ❁ ๓. บอกคุณค่าของการท่องจำบทอาขยานได้

คำถาม

ทบทวนความรู้

บทอาขยาน

คืออะไร

ความหมายของบทอาชยาน

บทอาชยาน คือ บทท่องจำ,
การเล่า, การบอก, การสวด,
เรื่องเล่า, นิทาน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔

จุดประสงค์ของการท่องจำบทอาขยาน

๑. เพื่อให้เห็นคุณค่าของภาษาไทย
๒. เพื่อให้ภาคภูมิใจในความสามารถของกวีไทย
๓. เพื่อเป็นพื้นฐานในการแต่งบทร้อยกรอง

จุดประสงค์ของการท่องเที่ยวอาขยาน

๔. เพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดคุณธรรมและคติธรรม
๕. เพื่อส่งเสริมให้มีจิตสำนึกทางวัฒนธรรมทางภาษา
๖. เพื่อให้ซาบซึ้งในคุณค่าของบทร้อยกรอง

หลักการ ท่องจำบทอาขยาน

หลักการท่องจำ
บทอาขยาน

ท่องจำบทอาขยาน
ด้วยความมั่นใจ

กวาดสายตาตาม
ตัวอักษรไปทีละวรรค

เน้นอารมณ์ตาม
เนื้อหาบทร้อยกรอง

แบ่งจังหวะให้ถูกต้อง
ตามชนิดคำประพันธ์

ออกเสียงให้ถูกต้อง
ตามอักขรวิธี

เน้นเสียงสูง เสียงต่ำ
ตามท่วงทำนอง

บทอาขยาน
“เป็นมนุษย์หรือเป็นคน”

“เป็นมนุษย์หรือเป็นคน”

เป็นมนุษย์เป็นได้เพราะใจสูง
ถ้าใจต่ำเป็นได้แต่เพียงคน
ใจสะอาด ใจสว่าง ใจสงบ
เพราะทำถูกพูดถูกทุกเวลา

เหมือนหนึ่งยุงมีดีที่แววขน
ยอมเสียที่ที่ตนได้เกิดมา
ถ้ามีครบควรเรียกมนุษย์
เปรมปรีดาคืนวันสุขสันต์จริง

ผู้แต่ง : พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ)

“เป็นมนุษย์หรือเป็นคน”

ใจสกปรกมืดมัวและร้อนรุ่ม	ใครมีเข้าควรเรียกว่าผีสิง
เพราะพูดผิด ทำผิด จิตประวิง	แต่ในสิ่งนำตัวกลัวอบาย
คิดดูเถิดถ้าใครไม่ยากตก	จงรีบยกใจตนรีบชวนขวาย
ให้ใจสูงเสียดีก่อนตัวตาย	ก็สมหมายที่เกิดมาอย่าเชื่อนอเอย

ผู้แต่ง : พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ)

คำถามชวนคิด

คำถาม : คำว่า “มนุษย์” เป็นคำยืมที่มาจากภาษาอะไร เพราะอะไร

คำตอบ : เป็นคำยืมภาษาสันสกฤต เพราะคำว่า “มนุษย์” มีการใช้ตัวพยัญชนะ “ษ” อยู่ด้วย

“มนุษย์” ในพจนานุกรม

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

dictionary.orst.go.th

Gmail

YouTube

Maps

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔

ค้นหาแบบทั่วไป

ค้นหาตามหมวดอักษร

สถิติการค้นหาคำศัพท์

ข้อมูลอื่น ๆ

แนะนำคำศัพท์

เข้าสู่ระบบ

สมัครสมาชิก

ระบบค้นหาคำศัพท์

คำศัพท์

มนุษย์

ค้นหา

☐ ค้นหาแบบมีเงื่อนไข

ผลการค้นหา "มนุษย์"

มนุษย์-, มนุษย์

[มะนุดสะยะ-, มะนุด] น. สัตว์ที่รู้จักใช้เหตุผล, สัตว์ที่มีจิตใจสูง, คน. (ส.; ป. มนุสส).

ลูกคำของ "มนุษย์-, มนุษย์" คือ มนุษย์กับ มนุษยชาติ มนุษยเทพ มนุษยธรรม มนุษย์มนา มนุษยโลก มนุษยศาสตร์ มนุษยสัมพันธ์ มนุษย์อวกาศ

TH

76°F Partly cloudy

23:03 28/1/2568

คำถามชวนคิด

คำถาม : บทอาชยาน “เป็นมนุษย์หรือเป็นคน”
มีลักษณะเนื้อหาเป็นอย่างไร

คำตอบ : เนื้อหาเปรียบเทียบการเป็น “มนุษย์”
และการเป็น “คน” ที่มีจิตใจที่ต่างกัน

กิจกรรม

ทำหนังสือเล่มตัวเอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกรูปที่ตนเองชื่นชอบ
จำนวน ๑ รูปภาพ

๑. รูปวงกลม

๒. รูปสามเหลี่ยม

๓. รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส

๔. รูปสี่เหลี่ยมคางหมู

คำอธิบาย

๑. **รูปวงกลม** = เป็นคนที่มีความคิดดี ริเริ่มสร้างสรรค์
ทะเยอทะยานสูง มักได้รับความสำเร็จ มีอารมณ์ขัน
๒. **รูปสามเหลี่ยม** = เป็นคนคล่องแคล่ว ทำงานได้รวดเร็ว
กระตือรือร้น ไม่ชอบบรอคอย ชอบพูดมากกว่าทำ

คำอธิบาย

๓. รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส = เป็นคนที่สุขุมมั่นคง หนักแน่นใน
เหตุผลและความคิดของตนเอง อดทนอดกลั้นเก่ง

๔. รูปสี่เหลี่ยมคางหมู = เป็นคนที่รักความสะดวกสบาย
ค่อนข้างเฉื่อยชา ตัดสินใจช้า ไม่แน่นอน แต่ใจดี

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจงการทำใบงาน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๕ **การท่องจำบทอาขยาน** โดยท่องจำ
บทอาขยานเรื่อง “เป็นมนุษย์หรือเป็นคน” จากนั้นเขียนสรุป
ข้อคิดที่ได้จากบทอาขยานให้ถูกต้อง

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑) แจกใบงานที่ ๕

เรื่อง การท่องเที่ยวอาชยาน

๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำในการทำงาน

๓) ประเมินการท่องเที่ยวอาชยาน
และการเขียนสรุปข้อคิด

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑) ทำใบงานที่ ๕

เรื่อง การท่องเที่ยวอาชยาน

๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว
ให้ส่งที่ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๕

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การท่องเที่ยวหาขยาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง สมุดมิตรภาพ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง บทอาขยานแนวทางชีวิต
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนท่องจำบทอาขยานเรื่อง เป็นมนุษย์หรือเป็นคน ให้ถูกต้องตามหลักการท่อง

เป็นมนุษย์หรือเป็นคน

๑ เป็นมนุษย์เป็นได้เพราะใจสูง	เหมือนนกยูงมีตีนที่แววขน
ถ้าใจต่ำเป็นได้แต่เพียงคน	ยอมเสียที่ที่ตนได้เกิดมา
ใจสะอาด ใจว่าง ใจสงบ	ถ้ามีใครควรเรียกมนุษย์
เพราะทำถูกพูดถูกทุกเวลา	เปรมปรีดาค้นวันสุขสันต์จริง
ใจสกปรกมีดมีวและร้อนร่า	ใครมีเข้าควรเรียกว่าผีสิง
เพราะพูดผิดทำผิดจิตประเวง	แต่ในสิ่งน่าตัวกลัววบวาย
คิดดูเถิดถ้าใครไม่ยอมยกตก	จงรีบยกใจตนรีบชวนช่วย
ให้ใจสูงเสียได้ก่อนตัวตาย	ก็ลงหมายที่เกิดมาอย่าเขินอาย
	พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ)

ให้เขียนอธิบายข้อคิดที่ได้จากบทอาขยาน “เป็นมนุษย์หรือเป็นคน”

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

สรุป

การทำกิจกรรม
และตรวจสอบความถูกต้อง

แนวคำตอบ

เปรียบเทียบว่า “คนที่เป็นมนุษย์คือคนที่มีจิตใจสูงส่ง
สะอาด สว่าง และสงบ ส่วนคนที่มีจิตใจสกปรก ต่ำช้า
จะเป็นได้แค่เพียงคน เพราะฉะนั้นหากใครอยากเป็นมนุษย์
ก่อนตายต้องรีบสั่งสมคุณงามความดีไว้”

คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม : การท่องจำบทอาขยานมีคุณค่า
และมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

คำตอบ : ฝึกสมาธิและสามารถนำข้อคิด
จากบทอาขยานไปปรับใช้ได้

บทเรียนครั้งต่อไป

การเขียนแสดง ความรู้สึกความคิดเห็น

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ☑ ใบความรู้ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
- ☑ ใบงาน เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
- ☑ วิดีทัศน์เกี่ยวกับ “เพื่อน” (ถ้ามี)

